

768 (17)

विश्वासाचारानुष्ठानानि

अतिश्रेष्ठम् परमपुण्यपावनम् च भवति भारतीय संस्कृतिः ।
विशिष्टग्रन्थानाम् संग्रहीः वैदिक्यानाम् केन्द्रं च अस्य संस्कारस्य
सविशेषता भवति । लोकप्रसिद्धः शस्त्रतत्त्वानाम् पावनभूमिः भवति
भारतम् । विष्णुगुप्तस्य, व्यासस्य, आर्यभट्टस्य, वराहमिहिरस्य,
स्वामिविवेकानन्दस्य च भूजातभूमिः भवति भारतदेशस्यम् ।
वैदिकम्, मिन्नता च भारतस्य एकत्वम् भवति । व्याज्यस्तदेशम्,
विश्विन्द्रभाषा, वस्त्रधारणवैदिकम् च अस्माकम् सविशेषताः भवन्ति ।
सविशेषतानाम् एकः भवति भारतस्य विश्वासाचारानुष्ठानानि ।
विश्वासाचारानुष्ठानानि मानवजीवितेषु सुप्रधानम् भवति ।
विश्वासनाशम्, आचारानुष्ठानानाम् विनाशम् च मानवजीविते
प्रतिकूलं, प्रनश्याय वाधयति । आचारानुष्ठानानाम् सानिद्येन
अस्माकम् लोकः धटनापूर्वकम् भवेत् । शुक्र्याद्विद्विताचारानि
दैविकम् सत्यपङ्गम् च भवति । अस्य अनुष्ठानेन जीवितविजयं
आगच्छति ।

सर्वाः शक्तिपूर्णं न भवन्ति । किन्तु, सर्वाचारानाम् मध्ये
एकम् शास्त्रतत्त्वम् वर्तते । आचारानाम् अनुष्ठानाम् सर्वातानाम्
जीवने दैविकागुणम्, ईश्वरसनिद्यम् च वर्धयति । अस्य अनुष्ठानं
अमूल्यम् भवति । खानम् यच्छति । नामजपम्, प्रार्थना,

क्षेत्रदर्शनम् च सर्वव्यापकाः आचाराः भवन्ति । नाम्नजपेन
एकाग्रता मनःशान्तिः च वर्धयन्ति । प्रार्थनया मनःसमर्पणम्
मनःशुद्धिः च वर्धयन्ति । क्षेत्रदर्शनाचारेण सर्वानाम् मनः
स्वस्थम् शान्तिपूर्णम् च भविष्यति । इन्द्राशयेन आचारान्
विश्वासानाम् च संरक्षणम् मनुष्याणाम् कर्तव्यम् भवति ।
मनुष्यजीवितस्य भुप्रधानाः आचाराणाम् संरक्षणेन मानवजीवि-
तघटना पूर्णत्वम् प्राप्नोति ।

भूमीदेविनां संरक्षणेन अनुष्ठितुम् आचारः भवति
प्रञ्जमहायन्त्रात् वर्तिसितुम् शून्ययन्त्रम् । सर्वभूतानाम्
संरक्षणमेव अस्य मुख्यलक्ष्यम् । तनस्पतीसंरक्षणम्, जीविजाणानाम्
संरक्षणम् च शून्ययन्त्रस्य मुख्यानि आशयानि भवन्ति । भारतीय
महत्प्रणयानाम् पुरैवसितुम् आचारः अनुष्ठानानि च प्राथमिकं
अदिस्थानम् च भवति । आचारलंघनेन मनुष्यलोकस्य सुखीकृतं
प्रनश्यति । अस्माकम् आचारान् प्राथमिकाः भवन्ति क्षेत्राचाराः ।
क्षेत्रस्य पावनतां शुद्धिः क्षेत्राचारस्य अनुष्ठानेन वर्तते ।
क्षेत्राचारः पुरातनकाले प्रदूषितार्थाः, मुनिप्रोषाः च कल्पितम्
भवति । एक क्षेत्रस्य स्वविशेषता अस्य क्षेत्ररूप प्रतिष्ठायाः
स्वविशेषता भवति । ईश्वरः एकम् अद्वितीयम् च भवति ।
आराधनया आरतीयसकलत्वे उपत्रिसहस्रम् ईश्वररूपानि

१*

सन्नि । ईश्वरस्य मात्राद्यनया उपयोजितम् पुण्यकेन्द्रा भवति
क्षेत्रः । क्षेत्रानाम् पवित्राचारानाम् संरक्षणम् भवति अस्माकं
प्राथमिककर्तव्यम् । आचारानाम् पूर्णसंरक्षणम् जीवितविलय-
स्य अटिस्थानम् भवति । सर्वाचारः युक्तिपूर्णः भवति इति
अहं न चिन्दयामि । किन्दु आचारः विश्वासः अनुष्ठानानि
च शास्त्रीयम् भवन्ति । आचारानुष्ठानमेव जीविते नवमर्षिम्
प्रत्यक्षयति । ईश्वरस्य आचारम् भवति अस्माकम् मनः समर्पणं
सर्वाः समर्पितचित्तेन ईश्वरशोभना कुर्वन्तु । जीवितविलयेन
आरतीयसंस्कृति संरक्षणेन च । विश्वासाचारानुष्ठानानाम् प्राथ-
म्यम् जीवितस्य धरता भवति ।